



Haavoittuva monimuotoisuus

OSA 1: Ilmastonmuutos, luontokato
ja toiveikkaammat tulevaisuudet

0
CO₂



KORJAAMO

LAINAAMO



Luontoliitto

- Lasten ja nuorten oma ympäristöjärjestö: keskiössä luonnonharrastustoiminta ja ympäristönsuojelu
- Esim. leiri-, retki- ja vaikuttamistoimintaa paikallispiireissä sekä toimintaryhmissä
 - Itämeriryhmä
 - Metsäryhmä
 - Ilmastoryhmä
 - Susiryhmä
 - Virtavesiryhmä
 - Luonnonharrastusryhmä
 - Poliitiikkaryhmä
- Tutustu toimintaan:
 - www.luontoliitto.fi
 - Instagram ja TikTok @luontoliitto ja @nulu



Ilmastonmuutos ja luontokato

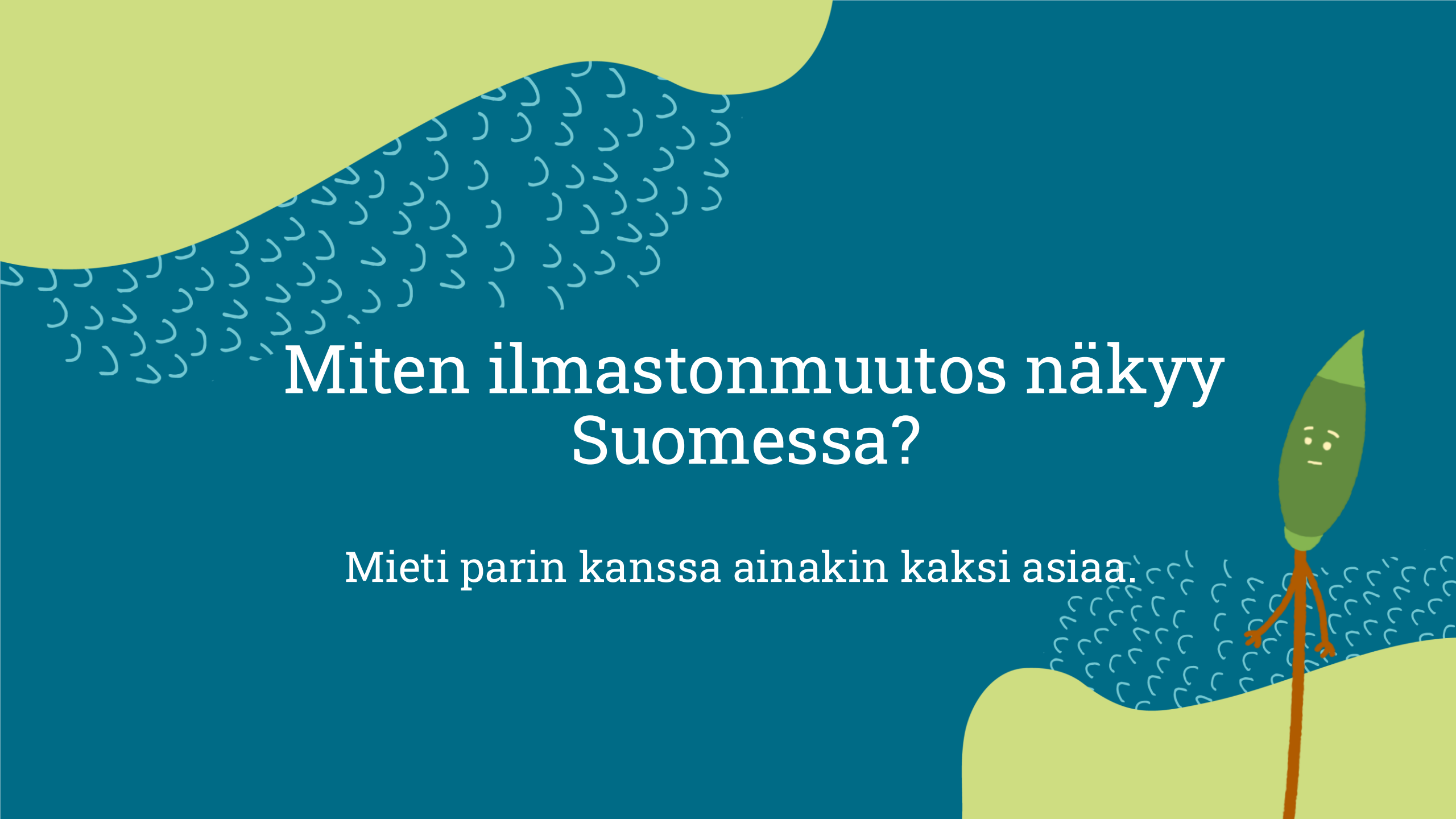
[Linkki
videoon](#) 



Ilmastonmuutos

- Ilmastonmuutoksella tarkoitetaan ihmisen toiminnasta aiheutuvaa, globaalia ja pitkäaikaista ilmaston lämpenemistä
- Ihmisen tuottamat kasvihuonekaasut estävät maapallolta lähtevää lämpösäteilyä poistumasta avaruuteen





Miten ilmastonmuutos näkyy Suomessa?

Mieti parin kanssa ainakin kaksi asiaa.



Ilmastonmuutos Suomessa

- Sään ääri-ilmiöt yleistyvät
- Talvet lauhtuvat ja kesät kuumenevat
- Elinympäristöt muuttuvat
- Saapuu uusia lajeja, ja osa nykyisistä levittäytyy pohjoisempaan
- Pohjoisiin olosuhteisiin sopeutuneiden lajien elämä vaikeutuu
- Itämeren vedenlaatu muuttuu ja lajisto kärsivät
- Yhä useammat ilmastopakolaiset joutuvat etsimään uusia asuinalueita, myös Suomesta. Globaalit ongelmat ovat myös meidän vastuullamme!



Totta vai tarua ilmastonmuutoksesta



Luontokato – luonnon monimuotoisuus heikkenee

- Luonnon monimuotoisuus
 - Elinympäristöjen monimuotoisuus
 - Lajien monimuotoisuus
 - Lajin sisäinen geneettinen monimuotoisuus
- Meneillään kuudes joukkosukupuutto
 - Poikkeuksellista on, että se on ihmisen aiheuttama
 - Myös elinympäristöt uhanalaistuvat
- Luontokato Suomessa
 - Suomessa vanhat metsät ja perinnebiotoopit uhanalaisimpia elinympäristöjä
 - Noin joka 9. laji uhanalainen
 - Myös monet yleiset, ei-uhanalaiset lajit vähentyneet

Ihminen on osa luontoa ja sen ekosysteemejä! Me vaikutamme luontokatoon, samalla luontokato vaikuttaa meihin.



Luontokato – Suomen metsät

- Suurin osa Suomen metsistä on nykyään talousmetsää - koskemattomia aarniometsiä vain 3%
- Metsissä elää yli 20 000 erilaista lajia - näistä yli 800 on uhanalaisia
- Metsäluontotyypeistä 76% on uhanalaisia



Vanha metsä



Talousmetsä



Avohakkuu

Luontokato – Suomen perinnebiotoopit

- Esim. Niityt, kedot, ahot
- Perinteinen maatalous synnytti monimuotoisia elinympäristöjä, kun eläimet laidunsivat luonnossa
- Maatalouden tehostuminen on vähentänyt näitä elinympäristöjä
- Perinneympäristöjen ennallistaminen vaatii aktiivista työtä, esim. niittyjen niittämistä



Ilmastonmuutos kiihdyttää luontokatoa

- Ilmastonmuutos ja luontokato eivät ole erillisiä ongelmia, vaan yhteydessä toisiinsa
- Molemmat ovat ihmisen aiheuttamia, molemmat vaikuttavat myös ihmiseen osana luontoa
- Ilmaston lämmetessä kaikki eliölajit eivät ehdi sopeutua elinympäristöjen muutokseen
 - Pohjoiset lajit erityisen alttiita
 - Meriveden lämpeneminen vaikuttaa merten monimuotoisuuteen

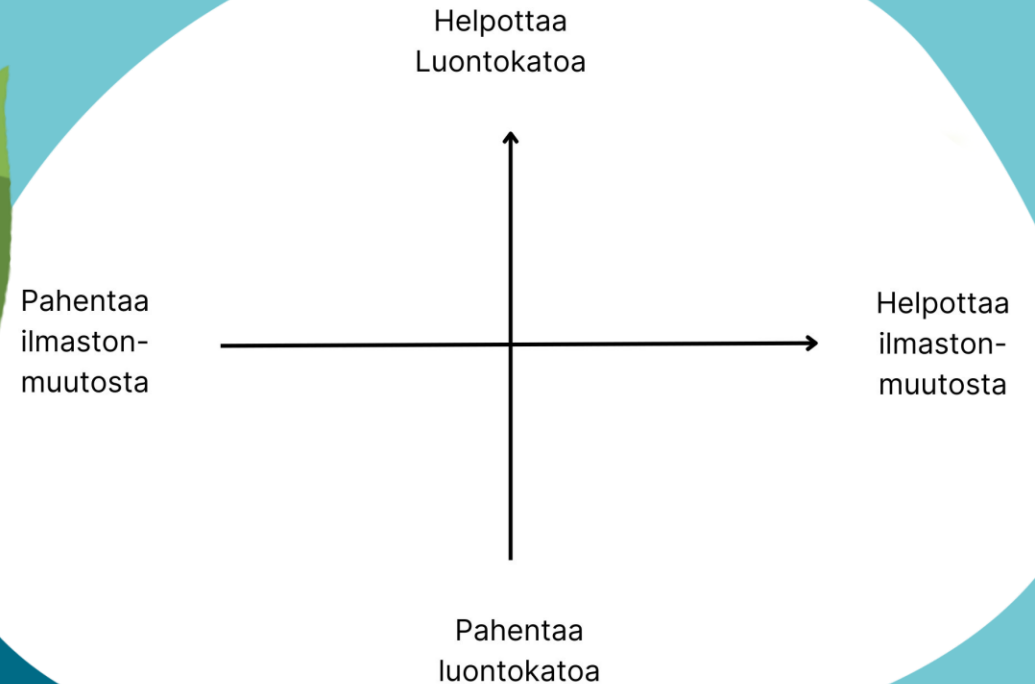


Vapaaehtoiset kolaavat pesimäkinoksia norpalle

Tehtävä: Ilmastonmuutoksen ja luontokadon kytkennät

Kuinka erilaiset ympäristöongelmien syyt ja ratkaisut vaikuttavat ilmastonmuutokseen, ja kuinka luontokatoon?

Asettakaa ryhmässä kortit nelikentälle sen mukaan, miten voimakkaasti arvelette niiden vaikuttavan ilmastonmuutokseen ja luontokatoon.





Luonnon
ennallistaminen

Kiertotalous

Roskien poiminta

Luomuliha

Lentomatkailu

Tehomaatalous
Ylikulutus

Metsäbioenergia

Muoviroska
Vieraslajit

Vesivoima



Toiveikkaammat tulevaisuudenkuvat

Toiveikkaampi tulevaisuus

[Linkki
videoon](#)



Tulevaisuuteen voidaan vaikuttaa – kehityskulkuja parempaan

- Uusia innovaatioita, teknologioita, ideoita ja lainsäädäntöä syntyy jatkuvasti – ja niitä tarvitaan kaikilla aloilla
- Luonnonsuojelulla vaikutetaan lajien ja ekosysteemien tulevaisuuteen, myös ihmisen
- Tarvitaan **yhteistä toimintaa**



Kestävä kehitys



Kestävä kehitys on kehitystä, jolla pyritään tyydyttämään nykyisen yhteiskunnan tarpeet tekemättä myönnytyksiä tulevien sukupolvien kustannuksella. Ihmisen hyvinvointia maapallon rajoissa!

Tehtävä: Haaveiden vaihtokauppa

Kumman valitset? Haaveiden vaihtokauppa!

Tässä tehtävässä tarkoituksena on vaihdella haavekortteja, ja kerätä itselle mahdollisimman mieluinen haaveiden kokoelma. Jokainen saa kaksi omaa elämää koskevaa (siniset) ja kaksi yhteiskuntaa tai maailmaa (keltaiset) koskevaa korttia, joita lähdetään vaihtamaan muiden kanssa. Vain samanvärisiä kortteja voi vaihtaa keskenään.

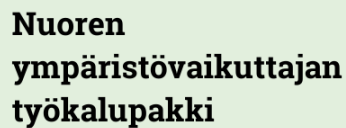
Tavoitteena on kerätä itselle mahdollisimman mieluisat kortit.





Olisiko kokoamasi tulevaisuus kestävän kehityksen mukainen? Mihin tavoitteisiin se kytkeytyy? Jos ei, miten haavetta voisi muuttaa kestävämmäksi?

Entä mitä pitäisi tapahtua, että haaveet toteutuisivat? Mitä voit itse tehdä?



Nimi:

Tulevaisuuden haaveita

Millaista tulevaisuutta haluaisit tavoitella?

- _____
- _____
- _____
- _____

Omat vahvuudet

Mitä vahvuuksia voit hyödyntää?

-

Missä haluaisit vielä kehittyä?

- —
—

Omat ympäristötunteet

Millaiset tunteet ohjaavat toimintaasi?

-

Vaikuttamisen keinot

Mitkä vaikuttamisen keinot voisivat sopia sinulle?

- — — — —



Kotitehtävä: Tulevaisuuden koulupiha

Kotitehtävänä tehdään ryhmissä tai pareittain **oman koulunpihan tulevaisuudensuunnitelma**

Millainen teidän koulunne piha on nyt – onko siellä monimuotoista luontoa? Miten tilannetta voisi parantaa?

Suunnitelma laaditaan jaettavalle monisteelle. Huomioitavia seikkoja suunnitelmassa ovat luonnon monimuotoisuus, ilmastonmuutokseen varautuminen, viihtyisyys ja käyttökelpoisuus koulunpihana.

Suunnitelmat esitellään ja käydään läpi yhdessä seuraavalla vierailulla!



Linkkejä ja vinkkejä:

- [Monimuotoinenpiha | Martat](#)

- [Piha ja puutarha - Tapio](#)

- [Ekotekoja omassa puutarhassa](#)



bit.ly/haamupalaute



Kiitos!

www.luontoliitto.fi

Jätä palautetta vierailusta!

@luontoliitto

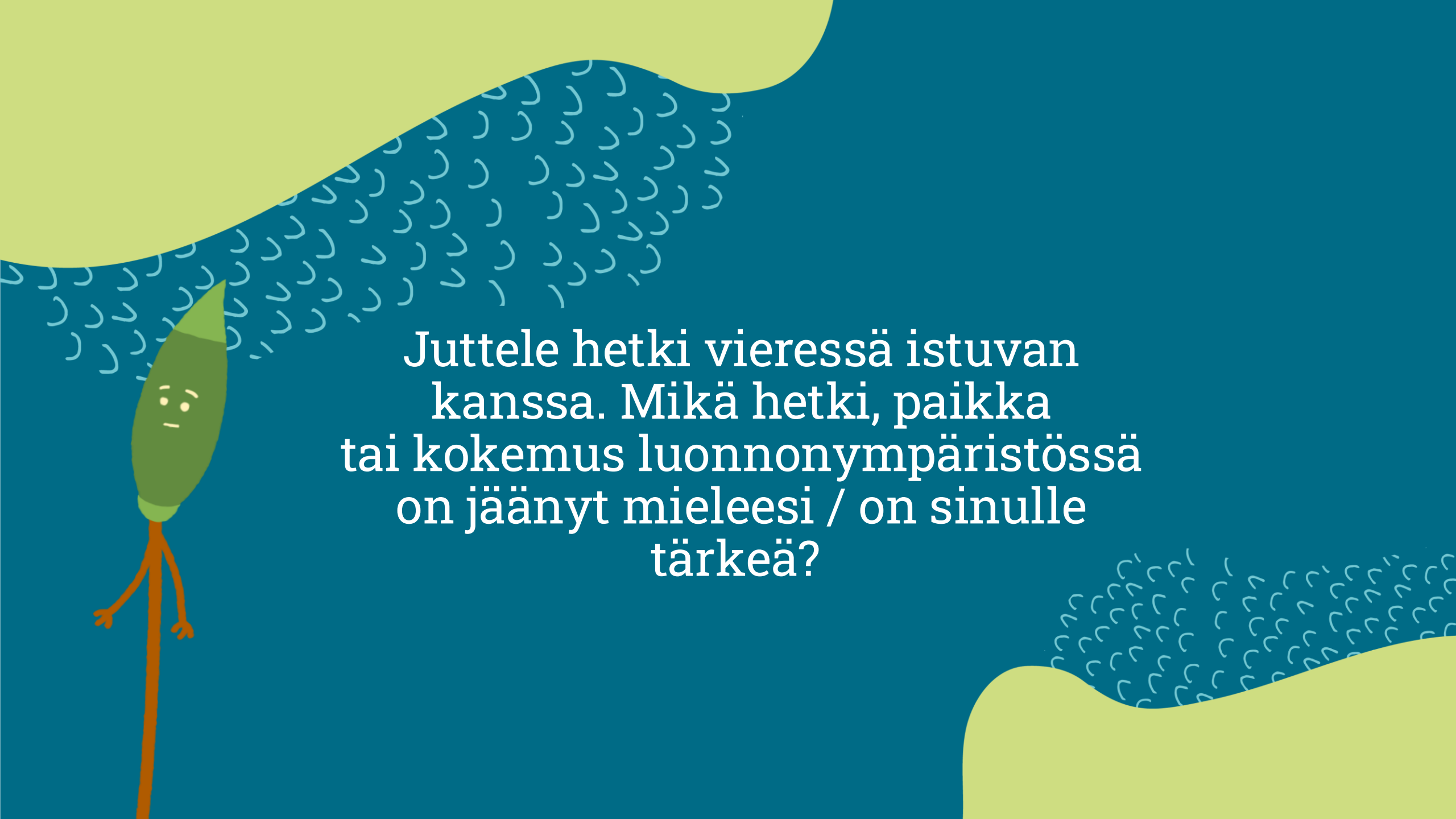




Haavoittuva monimuotoisuus

OSA 2: Ympäristötunteet ja toiminta





Juttele hetki vieressä istuvan
kanssa. Mikä hetki, paikka
tai kokemus luonnonympäristössä
on jäänyt mieleesi / on sinulle
tärkeää?

Ympäristötunteet

[Linkki
videoon](#) 



Ympäristötunteet

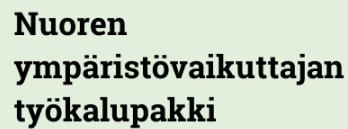
- Omia tunteitaan ei voi valita – mutta voimme päättää kuinka toimimme niiden pohjalta
- Myös vaikeammat tunteet ovat hyödyllisiä
- Jos ympäristöahdistus vaivaa mieltä, hae apua!



Tehtävä

- Yhdistäkää ympäristösana ja siihen liittyvä tunne
- Miettikää ja kirjoittakaa ylös vähintään viisi paria





Nimi:

Toiminnan motivaattorit

Millaista tulevaisuutta haluaisit tavoitella?

- —
—
—

Toiminnan työkalut

Mitä vahvuuksia voit hyödyntää?

- —
—

Missä haluaisit vielä kehittyä?

- —
—

Millaiset tunteet ohjaavat toimintaasi?

-

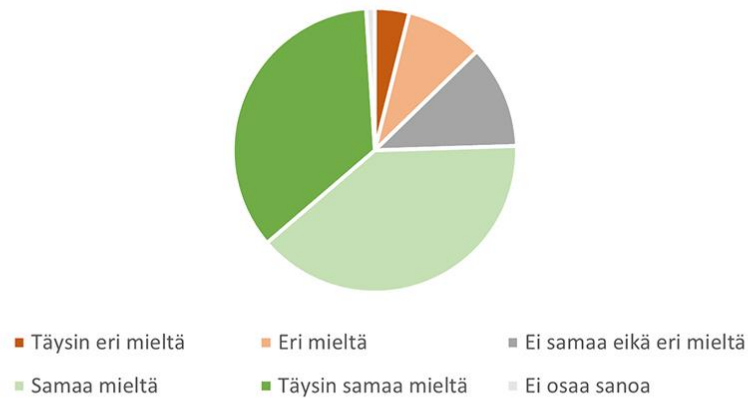
Mitkä vaikuttamisen keinot voisivat sopia sinulle?

-

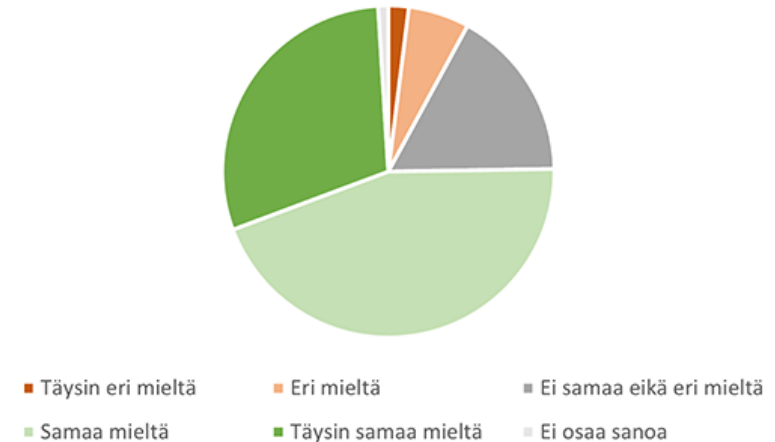


Nuorten ympäristötunteet Suomessa

Tunnen surua luonnon monimuotoisuuden heikentymisestä ja lajien sukupuutosta



Saan hyvän olon kestävien valintojen tekemisestä



Mistä apua ympäristöahdistukseen?

1. Keskustele kaverin tai läheisen aikuisen kanssa
2. Piirrä, maalaa, tanssi, kirjoita – tunteita voi käsitellä myös taiteen keinoin!
3. Älä jää yksin – hae apua, jos ahdistus pahenee. Esimerkiksi näistä paikoista löytyy apua:
 - Kouluterveydenhuolto
 - Sekasin-chat
 - Lasten ja nuorten puhelin
4. Toiminta auttaa – yksin tai yhdessä!

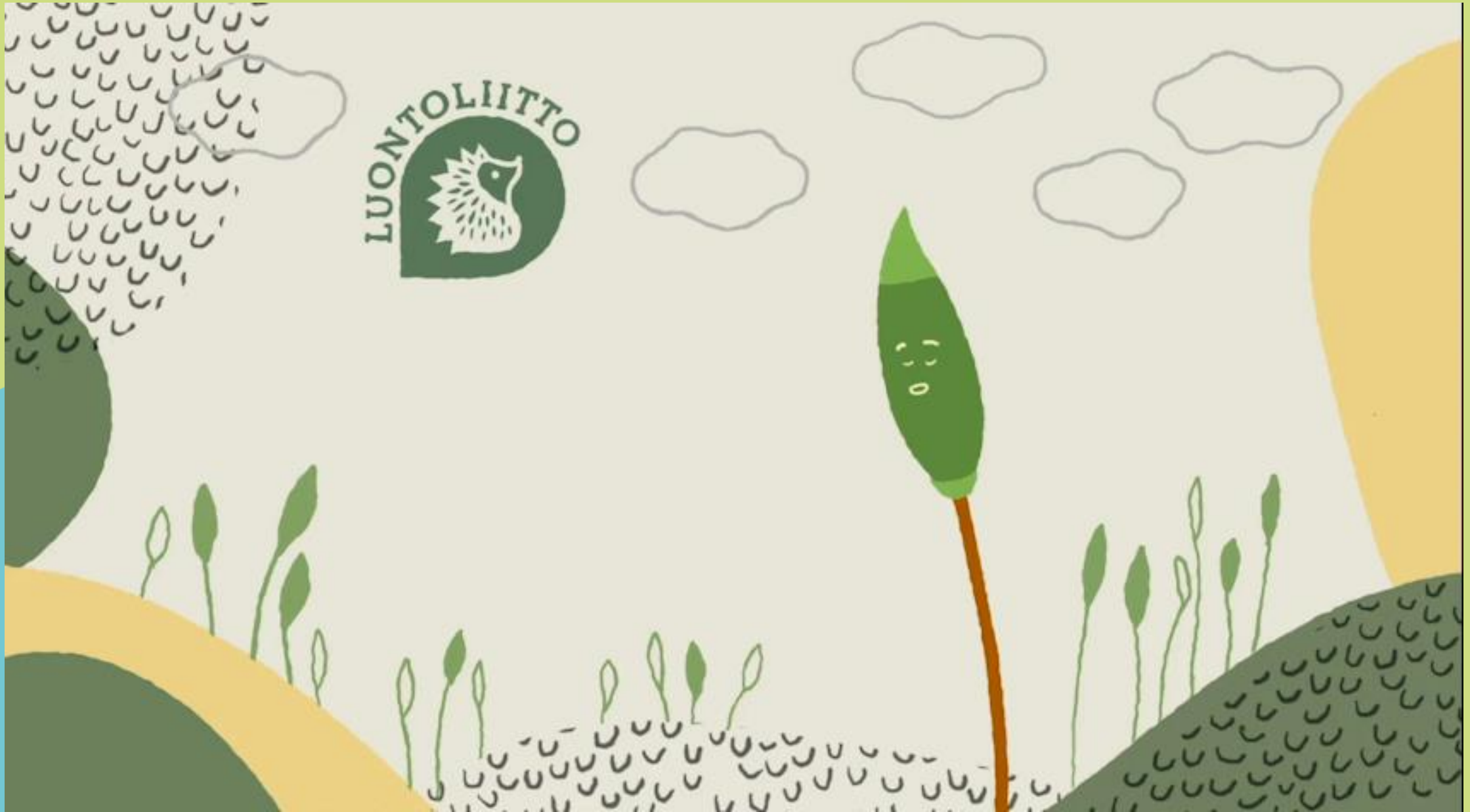




Ympäristö- toiminta

Toiminta

[Linkki
videoon](#) 



Ympäristövaikuttamisen monet tavat

- Jokainen meistä vaikuttaa toisiin ihmisiin ja maailmaan - halusimmepa tai emme. Voimme itse ohjata vaikuttamisemme suuntaa!
- Aktiivista vaikuttamista voidaan tehdä monella eri tasolla: oma lähipiiri, omat yhteisöt, oma kaupunki, Suomi, Eurooppa...
- Vaikuttaa voi yksin tai yhdessä
- Ympäristövaikuttamiseen on monia eri keinoja - meitä jokaista tarvitaan



Tehtävä: Taitoja ja vahvuuksia

Kestävän tulevaisuuden rakentamisessa tarvitaan monenlaisia taitoja ja vahvuuksia. Kaikilla ihmisillä on monia taitoja, mutta kukaan ei osaa kaikkea. Onneksi voimme tehdä yhteistyötä!



ARGUMENTOINTI.

Osaan perustella mielipiteeni selkeästi.

AVUN PYYTÄMINEN.

Uskallan pyytää apua, kun en tiedä tai osaa jotain.

EPÄVARMUUDEN SIETOKYKY.

En stressaannu liikaa, vaikka tilanne ei olisi täysin hallinnassani.

ESIINTYMISTAITOT.

Olen luonteva esiintyjä ja nautin esiintymisestä.

HYVINVOINTITAITOT.

Osaan pitää huolta kehostani ja mielestäni.

IDEARIKKAUS.

Minulta ei ideoita puutu! Keksin helposti uusia projekteja ja ratkaisuja ongelmiin.

INNOSTAMINEN.

Saan muut mukaan toimimaan kanssani.

JÄRJESTELMÄLLISYYS.

Tavarat ja asiat pysyvät järjestyksessä, kun minä vastaan niistä.

LUOVUUS.

Keksin helposti uudenlaisia ratkaisuja ongelmiin, tai osaan ilmaista itseäni tavalla, joka koskettaa muita.

OSTAMATTA JÄTTÄMINEN.

En haksahda hamstraamaan tavaraa.

SINNIKKYYS.

Siedän pettymyksiä ja jaksan yrittää uudestaan, vaikkei joku asia heti onnistuisi.

ROHKEUS.

Uskallan kokeilla uutta ja tehdä jännittäviä asioita, vaikka pelottaisi.

SOSIAALISEN MEDIAN TAITOT.

Olen mediakriittinen ja osaan itse tuottaa sisältöä someen.

TAVAROIDEN KORJAAMINEN.

Osaan korjata rikkinäisiä vaatteita tai tavaroita.

TIEDONJANO.

Haluan oppia jatkuvasti uutta.

VEGAANIRUOAN VALMISTAMINEN.

Kun minä kokkaan, myös vannoutuneet lihansyöjät tykkäävät!

SYSTEEMIAJATTELU.

Hahmotan helposti asioiden välisiä yhteyksiä ja laajoja kokonaisuuksia.

VUOROVAIKUTUSTAITOT.

Osaan neuvotella tiukoissakin tilanteissa ja ilmaista itseäni sujuvasti.

KIRJOITTAMINEN.

Osaan ilmaista itseäni sujuvasti kirjoittamalla.

VISUAALISET TAITOT.

Osaan ilmaista itseäni piirtämällä, maalaamalla tai valokuvaamalla.

TEKNOLOGISET TAITOT.

Ymmärrän miten tekniikka toimii ja olen kiinnostunut kehittämään sitä.

Taidot ja vahvuudet toiminnaksi

- Seuraavalla dialla on listattu ympäristövaikuttamisen keinoja. Pohtikaa yhdessä:
 - Missä vaikuttamisen keinoissa valitsemianne kolmea tärkeintä taitoa voisi hyödyntää?
 - Mitä vaikuttamisen keinoja olette itse käyttäneet?
 - Missä oma taitonne tai vahvuutenne olisi hyödyllinen?



Ympäristövaikuttamisen keinoja

Vaikuta itse

Someta! Kirjoita itsellesi tärkeitä asioista tai jaa muiden postauksia

Tee kantaaottavaa taidetta

Aloita adressi ja kerää siihen nimiä

Kirjoita mielipidekirjoitus

Ota yhteyttä päättäjiin

Keskustele kaverien ja perheen kanssa

Lahjoita rahaa, pyydä lahjaksi lahjoituksia itsellesi tärkeisiin kohteisiin

Allekirjoita adressi

Toimi yhdessä

Tee vapaaehtoistyötä

Osallistu järjestötoimintaan, liity jäseneksi

Hae oppilaskuntaan tai nuorisovaltuustoon

Osallistu talkoisiin, esim. ennallista niittyjä tai kitke vieraslajeja

Osallistu mielenosoitukseen

Kasvata ja ohjaa nuorempia esim. harrastuksessa, kerhossa tai leirillä

Näytä esimerkkiä
- olet monelle esikuva!

Kuluta kestävästi

Jätä ostamatta, lainaa ja vuokraa

Osta käytettynä

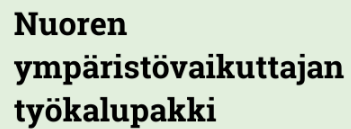
Syö kasvisruokaa

Osta kestävästi tuotettua

Suosi pyöräilyä, joukkoliikennettä ja kimpapakyytejä

Matkaile maata pitkin

Keksitkö itse lisää?



Nimi:

Toiminnan motivaattorit

Tulevaisuuden haaveita

Millaista tulevaisuutta haluaisit tavoitella?

- —
—
—

Toiminnan työkalut

Omat vahvuudet

Mitä vahvuuksia voit hyödyntää?

- —
—

Missä haluaisit vielä kehittyä?

- —
—

Omat ympäristötunteet

Millaiset tunteet ohjaavat toimintaasi?

-

Vaikuttamisen keinot

Mitkä vaikuttamisen keinot voisivat sopia sinulle?

-



Kuinka omaan lähiympäristöön voi vaikuttaa? - Koulunpihat esittelyyn

Menkää ryhmiin, joissa teitte koulunpihan monimuotoisuussuunnitelman. Yhdistäkää 2-3 ryhmää ja esitelkää suunnitelmat toisillenne.

Pohtikaa seuraavia kysymyksiä:

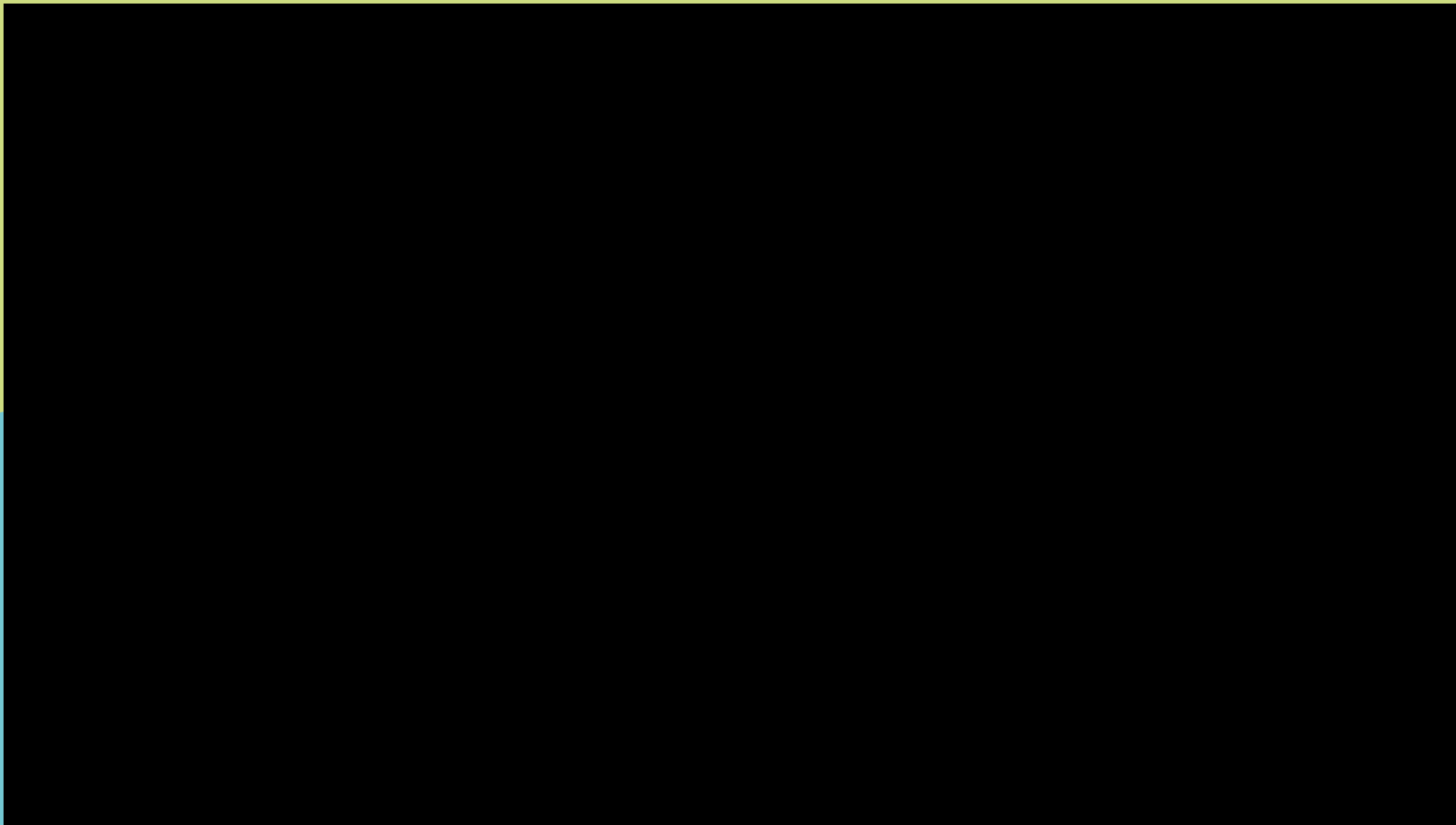
- Mitä yhteistä tai eroa suunnitelmissa oli?
- Miten kukin suunnitelma edistäisi luonnon monimuotoisuutta?
- Vaikuttaisiko suunnitelmanne ilmastonmuutokseen?
- Mitä suunnitelman toteuttaminen vaatisi – voisiko se olla realistista? Jos ei, mitkä osat suunnitelmasta voisi ehkä toteuttaa?
- Mitä toteuttaminen vaatisi:
 - keitä toimijoita siihen liittyisi, mitä resursseja tarvittaisiin, millä tavoin toteuttamista voisi edistää?
 - Mistä taidoista ja vaikuttamisen keinoista olisi hyötyä?





Mitä sun mielestä olisi **kiva** tehdä?
Tule mukaan – tai aloita oma toiminta!







bit.ly/haamupalaute



Kiitos!

www.luontoliitto.fi

Jätä palautetta vierailusta!

@luontoliitto

